

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Vsa vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1 50 K. Naročniki in naročnice 8 K, in drugo izredno določeno. Če hoji sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odprete. — Če je naročnik „Slovenskega Gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravišтво: Koroska cesta šte. 5. — Inzerate se plačuje od enostopne petlitvste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratno oglašje primerno popust. V oddelku „Listi naravnost“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petlitvsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inzerati se sprejemajo do tista opazila. — Nepravilne računanja se pošiljajo pravi.

Kmetijski prijatelji.

O srečni kmet, kako dobro se ti godi! Vsi drugi stanovi te morajo zavidati za tvojo neizmerno srečo, da imaš tako mnogobrojne prijatelje! Dohtarji so tvoji dobri prijatelji. V svoji liberalni ali demokratični stranki so ustanovili za tebe kmetijski svet in temu-le kmetickemu svetu hočejo pri vodstvu svoje gosposke stranke dati ne sicer prvo, pa vendar odlično besedo. Glej, kako si srečen! Oblizani, lepo dišeči gospodje v črnih frakih in visokih cilindrih se ti globoko klanjajo in celo odkrivajo.

Socijaldemokratski agitatorji, ki znajo svojim vernim ovčicam pridigovati brez evangelija, sv. pisma in Boga, glej, ti čez vso moč učeni gospodi so se tudi ponižali k tebi. Izlajajo za tebe posebni časopis „Ljudski Glas“ in pišejo, da boš tudi ti kmet lahko živel, ako boš osem ur spal ali ležal na polju. Poslušaj, dragi kmet, kaj ti obljublajo ti novi preroki tvoje nove sreče! Ali ne boš hitel v objem na njihovo od ljubezni do tebe čisto goreče srce?

Pa počakaj, dragi kmet, nisem še vseh tvojih prijateljev našel. Vrsta tvojih častilcev se še ni pretrgala. Počasi prihajajo, niso tako gibčni kakor lakonogi advokati ali širokoustni socijaldemokratski agitatorji. Pa ne zameri tem poslednjim težkonogim tvojim častilcem. Njihovi prepolni trebuhji jih ovirajo, da bolj počasi prihajajo, da se ti manj globoko priklanjajo.

Kdo so ti tvoji poslednji častilci? Brezverni mešetarji, kupčevalci, nekateri od kmetov obogateli oderuhi, gostilničarji in veleposestniki — laži-kmeti brez žuljev na roki. Tudi ti gospodje so ustanovili za tebe posebno stranko s posebno mikavnim in zapeljivim imenom „Samostojna kmetijska stranka.“ Za vero se ne zmenijo ti gospodje — seve, vera ne nese nič — pa ker kmet veruje, mu besedičijo, da so za vero, le samo za duhovnike ne, da ga lažje dobijo na svoje limanice. Ti najnovejši odrešeniki kmetškega stanu mislijo, ako kmeta ločimo od duhovnikov, potem bomo lahko storili z njim, kar hočemo. Da bodo pa nam rajše verjeli, da za vero smo, samo za duhovnike ne, bomo pristavili še od kmeta tako sovražene advokate. Geslo „proč z duhovniki“ pri kmetu ne vleče veliko, pač pa geslo „proč z duhovniki in advokati, kmeti bomo sami za sebe, ne potrebujemo voditeljev. Naši prijatelji advokati nam tega ne bodo zamerili, še veselili se bodo, če jim na tihem razodenemo staro liberalsko ljubezen in prekanjene spletke. Vrana vrani oči ne izkljuje, mešetar in advokat spadata sku-

paj, kakor lisica in lisjak. Pa kmet je neumen, zato ga pa vlečimo, da le gre naša mešetarska pšenica v klas.

Tako modrujejo tvoji dozdevni prijatelji, slovenski krščanski kmet, in te vabijo v svoje zanižje. Slovenski kmet pa tem svojim „prijateljem“ ne bo nasedel, zahvalil se jim bo za njihove zveličavne nauke in jim pokazal vrata. Kmet in duhovnik sta od nek-daj skupaj držala, duhovniki so kmetški sinovi, kri od njegove krvi. Se nikdar ni bilo slišati, da bi kak duhovnik spravil kakšnega kmeta na beraško palico, različni advokati, socijalistični potepuhi, mešetarji in debeli podeželski oderuhi-veleposestniki pa so že pre-mnogega kmeta, ki je imel nesrečo, da je prišel tem „prijateljem“ v pest, popolnoma sezuli in slekli. Za-torej stran, gospodje „prijatelji“, od našega kmeta! Vez med slovenskim bratom in duhovnikom je pretrd-na, da bi jo pretrgale take mešetarske spletke.

Kaj se naj napove za dohodnino in vojni davek.

Na željo čitateljev „Slovenskega Gospodarja“ hočem našemu ljudstvu kot strokovnjak za naslednji-mi vrsticami vsaj nekoliko olajšati razumevanje te že toliko omenjene dohodnine in mu v kratkem pojasniti, kaj da je dohodek in kaj mu je dovoljeno si odraču-nati.

Točka 156 državnega zakona odloča, da služijo za obdačenja vsi dohodki ali pridelki preteklega leta (torej za leto 1919 dohodki iz leta 1918). Če obdače-ne ni užival celo leto 1918 pridelkov ali dohodkov, torej le samo eden ali par mesecev, se morajo dohodki na podlagi tega časa preračunati na celo leto.

Pri kmetovalcih pridejo za odmero dohodnit pred vsem v poštev dohodki iz zemljišč, poslopij, samostojnih podjetij in glavničnega premoženja od leta 1918.

Danes nekaj o dohodkih iz zemljišč in iz poslopij:

a) Med dohodke iz zemljišč je prištevati doneske prodanih pridelkov (ne samo dobiček!) iz njiv, vrtov, travnikov, gozdov, vinogradov, izkupiček za prodano živino, mleko, jajca, mast itd. K temu je prištevati še denarno vrednost vseh pridelkov, katere je davčni zavezanec pridelal v svojem kmetijstvu in v domačem gospodinjstvu za sebe in svojo obitelj (ženo in otroke) porabil. To so: moka, mleko, vino, mast, me-

so, jajca, drva itd. Odšteti od teh kosmatih dohodkov pa zamore izdatke za vzdrževanje in zavarovanje gos-podarskih poslopij, živega in mrtvega inventarja — nadomeščenje živine, orodja itd. — za nakup semen itd., za kurjavo in razsvetljavo gospodarskih poslo-pij (ne pa lastnega stanovanja), za mezde poslov in za dninarje, le samo tiste, katere mora v gotovini iz-plaćati.

Dohodki in izdatki iz zemljišč bi se torej lahko sestavili po sledečem primeru:

Dohodki: 1. Prodani donesek iz njiv (krompir, žito, čebula, zelje itd.) 800 K; 2. donesek iz travni-kov (prodano seno) 400 K; 3. donesek iz vinogradov (10 hl vina po 5 K) prodano 5000 K; 4. donesek iz vrta (zelenjava itd.) prodano za 100 K; 5. donesek iz sadonosnikov (sadje, mošt) 500 K; donesek iz gozdov (les, drva) prodano za 2400 K; za prodano živino in sicer: konji, goveda, svinje, kuretna, seveda le sa-mo za to, katera ni za obdelovanje posestva neobhod-no potrebna 3000 K; 8. za prodano mleko, jajca in mast itd. 400 K; 9. vrednost v hišnem gospodinjstvu porabljenih pridelkov (za gospodarja, ženo in otroke) 3000 K; skupaj 15.600 K

Izdatki: 1. Vzdrževanje (poprave, razsvetljava, amortizacija) gospodarskih poslopij 500 K; 2. Vzdr-ževanje živega in mrtvega inventarja (orodja, 1 svi-njo prodal, zato pa moral 2 mali kupiti) 1000 K; 3. Zavarovanje proti škodi in neugodi 100 K; 4. Nakup semen, gnojil, galice, žvepla, kolja za vinograde 3000 K; 5. Mezde poslov in dninarjev (2 dekli, 1 hlapec, dninarji, 150 dni po 6 K 3300 K; skupaj 7900 K; to-rej ostane 7700 K.

b) Med dohodke iz poslopij je prištevati, če so da-ne v najem, najemnino; razven tega pa tudi najem-ninsko vrednost onih prostorov, v katerih davčni za-vezanec in njegova obitelj stanujeta; če so dana po-slopija ali njih deli v najem, se od najemnine odbijejo stroški za vzdrževanje, popravo in amortizacijo po-slopija, nadalje za razsvetljavo in za razna zavaro-vanja.

Kmetijska šola

Ev št. Jurju ob južni železnici.

Mimuli in prihodnji tečaj za tante.

Dne 4. t. m. se je sklenil 10 mesečni tečaj, ki se je začel dne 11. novembra 1918. Sprejetih je bilo 30 učencev, od teh jih je prišlo 25. Tekom šolskega

LISTEK.

B. S.

Boljševizem na Madžarskem.

(Slovenskemu ljudstvu v pouk in svarilo.)

(Nadaljevanje.)

Na mizi ste bili prižgani dve sveči, na sredino pa je, bila položena mrtvaška lobanja. Za obravnavo si je obtožni komisar svečano oblekel rudeč telovnik si omotal rudečo kravato in pokrtil rudeč klubok, na prsa si je privezal znak z mrtvaško glavo in dvema kostmi, pod tem znamenjem sodne oblasti pa je bil napis: Jagott (pravica).

Obsodbe revolucionarnih sodišč so se glasile navadno prav kratko ali: vešala, svinec, ali pa za vsako malenkost po pet do dvajset let ječe. Slišal sem sam, ko je bil mož in oče neoporečene preteklosti ra-di osumljenja, da je ukradel kokoš, obsojen na 12 let težke ječe. Pri vseh obsodbah so bile vselej merodaj-ne izpovedi krajevnih zaupnikov boljševiške stranke. Ni čuda, da je sodnija za ravno isti prestopok obo-žence v Sopronu opustila, v Györu pa obsodila na smrt. Posebno poglavje v zgodovini boljševiškega ropanja po Ogrskem pa bodo tvorile obravnave in so-l-be napram političnim obtožencem, proti revolucionar-jem, veleizdajalcem in špijonem.

Pač! sem leta 1914 v roko avstrijske usode, da sem moral 14 mesecev presedeti v zaporih in je-čah: po Graecu in Dunaju. Kako se je postopalo z nami v teh zamrznjenih kletkah, je javnosti deloma zna-

no, ker popolnega opisa tega trpljenja ne bo zmogel nikdo spisati in podati. Vendar madžarski boljševiški trinoji so še prekašali svoje staroavstrijske sodrugi v trpinčenju svojih žrtve. V marsičem so pa bili avstrijski zaporji, življenje in postopanje v njih za las podobno onim na Ogrskem. V Avstriji je bila osobito silovnska duhovščina, ki je neumorno delajoč za na-rod; z njim tudi trpela. Tudi po madžarskih ječah sem našel ondotne duhovnike, ki so radi junaškega nastopa proti živalski podivjanosti boljševizma se vi-cal in trpeli v verigah, mukah in nečloveškem tr-pljenju po državnih zaporih. Ogrski boljševiški kolo-vočje so kar trumoma zapirali duhovščino, se trudili zatreti verski in narodni čut med ljudstvom, odrgrati cerkev od države, pometati križ in krščanski znak iz šole in zabraniti vsako javno pobožnost. Poleg du-hovščine pa so ječali po graških ječah tudi naši na-rodni izobraženci iz Spodnje Stajerske. Pa Avstrija je skrbno zaklepala duri ječ, v katere so bile napha-ne naše žrtve; boljševiki pa so tirali in silili politične kaznjence na delo in robstvo. Videli si poleg sključne-no osivelega duhovnika, profesorja in mladega čitel-ja, uradnika kakor aktivnega in rezervnega častni-ka, plemenitaša, visoke diplomate itd. In kakor si je vzgojila Avstrija s svojim krivičnim zapiranjem naj-hujše državne nasprotnike — srbofile, istotako so si tudi ogrski boljševiki s svojim nezmislilnim pregan-janjem nedolžnih, poštenih ljudi, kopali grob svoji tri-noški vladni in boljševizmu sploh.

Duševne in telesne muke s katerimi so trpinči-la revolucionarna sodišča obdolžence, so neprimer-ne. Najgroznejše so bile glavne obravnave. Pri teh se je sicer obdolženca izpraševalo bore malo, obvel-jale so vsikdar le izpovedi boljševiških zaupnikov.

Težje obtožence, radi protirevolucionarnega gi-banja je sodil minister Tibor Samuely sam. Prišel je enkrat tudi sodit čorške veleizdajalce v spremstvu svoje telesne straže. Obtoženih je bilo 54 samo boljših in imovitejših meščanov. V teku pol ure je bila končana cela obravnava. Obsodil je ta 26 letni boljšivški nadsodec, gališki žid, 8 mož na vešala, 6 na usmrtnice s kroglo in ostale pa v zapor, vse skupaj na 480 let. Smrtne obsodbe je njegova telesna garda v njegovi navzočnosti izvršila na licu mesta. Pred usmrtnitvijo teh žrtvev pa si je dovolil ta grozni židov-ski krvosos tole grozodejstvo: Poklical je k sebi, po njem na vešala obsojenega veleposestnika Josipa Gla-serja in ga nahrulil: „Slišal sem, da si nezadovoljen z našo vladlo!“ Ni čakal niti na odgovor obsojenca, ampak mu je zaukazal iztakniti desno oko, rekoč: „Z levim očesom dosti vidiš, da boš lahko gledal, kako bodo pred teboj obešali sedem tvojih prijateljev“. Nje-gova zapoved se je tudi izvršila. Omenjeni Glaser je bil največji posestnik celega okraja, brat dr. Glaser-ja v Bratislavi in tudi žid kot njegov sodnik.

Tibor Samuely, na Ogrskem znan pod imenom „Krvni pes“, je uprizoril za časa Kunove vlade na Madžarskem grozodejstva, kakoršnih še menda rim-ski preganjalci kristjanov cesar Neron ne. Hvalil se je nekoč sam, da je meseca junija samo v enem dne-vu pustil usmrtiti 300 meščanov. Uradno se sedaj po-roča, da je bilo za razsajanja in divjanja boljševiške strahovlade v Budimpešti sami usmrčenih 900 oseb. Tega krvnega psa Samuelyja je pa že tudi doletela božja kazen. Ko je hotel po padcu boljševizma 2. in 3. avgusta pobegniti v varnost Nemške Avstrije, ga je blizu Dunajskega Novga mesta ustavila straža. Dasi je imel pri sebi potne listine na napačno ime,

leta jih je izstopilo 11; 2 radi ponovitve zastarelih boleznih, 9 radi premalega zanimanja za stvar in nezadostne vztrajnosti. Tekom leta se jih je izjemoma, z ozirom na posebne razmere, sprejelo še 3. Tečaj je je dovršilo vsega skupaj 17 učencev, medtem ko je prostora za 28.

Prihodnji tečaj se bode začel v začetku novembra t. l. ter bode trajal 11 mesecev. Podaljšanje od 10 na 11 mesecev je potrebno, ker se je razširila učna snov z vinogradništvom in kletarstvom in tako odpravil eden dosedanjih pomanjkljaj tega zavoda. Njegova glavna smer pa ostane še naprej živinoreja, travništvo in poljedelstvo.

Učenci za ta tečaj se nabirajo sedaj. Koleka proste prošnje sprejema ravnateljstvo do 1. oktobra t. l. Prošnjam je priložiti: domovnico, oziroma tudi rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, izjavo staršev, oziroma varuhov, s katero se isti zavežejo, prevzeti stroške šolanja, in izpričevalo o nravnosti.

Prostih mest je deset. Prosilci za ista naj dokažejo, da jim ni mogoče obiskovati tečaja na lastne stroške.

Za plačujoče učence je določen znesek K 1000, ki se morajo plačati naprej v polletnih obrokih. S tem so poravnani stroški za preskrbo.

Učenci, ki so doma izven Slovenije, plačajo razen tega še 200 K šolnine.

Pomena strokovne izobrazbe za kmečki naraščaj v to svrhu ni treba še posebno poudarjati. Javnost je izredno že precej na jasnem.

Po mnogih vprašanih soditi, so pa potrebna še nekatera pojasnila glede pogojev za sprejem. Da doseže zavod svoj smoter v polni meri, mora odločno zahtevati od učencev-novincev gotove kakovosti. Založen, prej neznan pojav, da je minuli tečaj dovršilo od vzačetka vstopivših 25 učencev samo 14, ima svoj vzrok v nekaki popustljivosti pri sprejemu, ki je v temelju v zmešnjavah lanske jeseni. Učenci, ki tekom šolskega leta zapustijo zavod iz kateregakoli razloga potem ko so v začetku izpodjedli mesta drugim, se smatrajo za parazite, ki so koristim javnosti v kvar.

Zahteva se odločno: 1. starost najmanj 16 let; navzgor ta ni omejena; 2. primerna (ljudskošolska) predizobrazba z dobrim uspehom in ne preveč neopravičeno zamujenimi učnimi urami; 3. telesna sposobnost. Zdravniška izpričevala naj bodo stroga, da se ne sprejemajo novinci, ki bi radi starih boleznih ali slabotnosti morali prekiniti šolanje; 4. pravo veselje in zanimanje za stroko ter vztrajnost. Te lastnosti zamore spoznati šola, žal, se-le po vstopu. Obljube v sprejemnih prošnjah prerediti obveljajo.

Opozarja se, da kmetijska šola ni kako zabavalishe ali pribežališče grešnikov, ali sredstvo za korekturo napak prejšnje odgoje temveč resno, koristim kmetijstva, kot priznajo velevažnega narodno-gospodarskega činitelja, toraj koristim celi javnosti v državi namenjeno podjetje.

Nikar torej s paraziti v njo. Stariši, ki nimaio dovolj odločnosti in oblasti, naj obdržijo svoje fante rajše doma. Nikar se naj ne spravlja ne dovolj resnih, pač pa razvajenih fantov v zavod, kjer mora vladati stroga disciplina in pa resno delo.

Da se parazitizem vsled lahkomisljenega pohajanja v kmetijsko šolo čim bolj omeji, se naprosijo občine, čijih korist je, imeti čim več strokovno izobraženih kmetovalcev, župnijski uradi, šolska vodstva itd., da pomagajo pri izbiranju novincev s posebno strogostjo pri izpričevalih.

Opozarja se tudi, da se morajo plačevati pristojbine polletno naprej in se ne vrnejo, če učenec brez tehtnega razloga predčasno izstopi, da imajo toraj dotičniki škodo.

Dobro bi bilo, da tudi denarni zavodi in druge korporacije, ki žrtvujejo za strokovno šolanje kmečkega naraščaja štipendije, nastavijo pogoj, da morajo stariši v slučaju, če zapuste učenci predčasno neopravičeno tečaj, povrniti vse izdatke.

V kmetijsko šolo naj bi prišli le novinci s svojimi, potrebnimi, da napravi šola iz njih resnične napredne kmetovalce.

Vinogradno poročilo.

Ormoško-ljutomerske gorice, začetkom septembra 1919.

V zadnjem času se v vinogradih ni mnogo izpremenilo. Bolezni — zlasti peronospora in plesen ali

ga je vendarle spoznal eden izmed stražnikov in hotel zapreti. Samuely pa je potegnil revolver in ustrelil samega sebe. Mrtvega so preiskali in našli pri njem 14.000 K denarja švicarske in francoske valute in precej zlata, seve, vse skrito in zašito v obleki. Židovska verska občina v Dunajskem Novem mestu ni dovolila, da se ga zagrebe na njihovem pokopališču, zasuli so ga na prostem kot divjo zver, ki je poginila na prostem.

Vsa višja mesta v boljševiški vladi in uradih so bila zasedena od čifotov — kumonistov. Koliko izmed teh junakov je bilo res prepričanih boljševikov, ki bi bili v notranji zavesti prisegli na Kunov program, pač nisem mogel dognati, dasi sem bil večkrat prisiljen občeati s temi vrazjimi strici. So pač resnične rije Ljeningove besede, ki pravi: „Med 100 boljševiki najdeš komaj ednega pravega in prepričanega, 60 jen občeati s temi vrazjimi strici. So pač dokaj resnica. Gorje vsaki državi, kjer so se pospeli vsled nezmožnosti vladnih krogov ti blazneži na najvišja mesta!

Dalje prihodnjič.

oidium — so precej napredovale, ne tako zorenje grozdja. To silno počasi napreduje. Od leta 1864. sem ko je prirastla zloglasna kiselca, takozvani „meksi-kaner“, se stari ljudje ne morejo spomniti, da bi bilo grozdje v tem času tako trdo, kakor letos. V dobrih, oziroma v najboljših legah se začne žlahtnina, tu in tam tudi silvanec mehčati, vse drugo vkljub lepim solničnim dnevom le slabo napreduje. Ni se torej čuditi, ako vinogradniki trdijo, da bode letos treba s trgatvijo do Božiča čakati.

Vinčarji spravljajo travo marljivo iz gorice, da more tako solnce z vso svojo močjo vplivati na vinsko trto in na nje sad. V vinogradih, kjer je trava že pokošena in kjer se je ne suši v snope, povezano na koleh, marveč jo sproti nosijo iz vinograda, se blagodejni vpliv solnčnih žarkov tudi bolj pozna nego drugod, zato je želeli, da se spravi trava čimnajtej iz vinograda. Ze stari naš vinogradni vsežak Jančar, ki je leta 1867 izdal „Umnega vinorejca“ je zapisal o tem sledeče pomenljive besede: „Da se mora pokošena trava zunaj vinograda sušiti, to se samo po sebi razume. Jako škodljivo ravnaajo one ženske, ki travo v snope vežejo in jo na kole natikajo in tako suše. Ako kdaj potrebujejo trte in grozdje svetlobe, zraka in gorkega solnca, gotovo je sedaj (t. j. mesece avgusta in septembra) skrajni čas, da se trti privošči ta neobhodna potreba: Ven torej s travo, ven s snopjem!“

Avstrijska republika podpisala mirovno pogodbo.

Kakor znano, poskusili in napeli so Nemci v zavezniški družbi bratov Italijanov vse sile, da bi predrugačili v svoj prid mirovne pogoje. Hoteli so nam na vsak način potom ljudskega glasovanja iztrgati Maribor ter Radgono. Kar se tiče Maribora jim roparski poizkus ni uspel, Maribor pa je in ostane — jugoslovanski! Mesto Radgono je s priklopitvijo k Avstriji, in ker bo stalno odrezana od življenjsko bogatega našega Prekmurja, izročena pomanjkanju in lakoti. Vsi radgonski nemški trgovci, obrtniki in gostilničarji so brzojavili v Pariz odločen protest, da bi se združila Radgono z Avstrijo, kar bi pomenjalo gospodarsko uničenje mesta. Seve, Paris je enkrat govoril in ostalo bo pri sklepu: Radgono ostane nemška. Avstrijski Nemci so sprejeli konečno mirovno pogodbo z 97 glasovi, proti je glasovala Velika nemška zveza z 23 glasovi. Nemški listi slikajo ta podpis mirovne pogodbe, kot čin nasilja in smrtno obsodbe za Avstrijo. Ni zanje nobenega izhoda, požreti morajo, kar se jim je predložilo na krožniku iz Pariza. Vsi nemški zastopniki so se sicer postavili v Parizu proti mirovni pogodbi kot pred mogočen zid, ki pa se ni dal omajati vsled trdovratnega klubovanja entente, Čehoslovaške in Jugoslavije. Avstriji jadicujejo in psujejo, ker se je ravno v njihovi mirovni zadevi samoodločba narodov potepala v skrajni brezobzirnosti. Avstrijci se klanjajo mirovnim ukrepom, pa le, ker rabijo entento, sicer bi glada poginili. Na kak oborožen odpor od strani Avstrijske republike niti misli niti, ker se ni upala ententi zoperstaviti z orožjem niti „vsemogočna“ Nemčija. V torek je tudi pooblaščenec Avstrijske ljudovlade kanceler dr. Renner v St. Germainu podpisal mirovno pogodbo avstrijskih Nemcev in s tem podpisom je padel zastor za naše sosede res usodepolne žaloigre, katero so začeli na naš jugoslovanski račun in kožo, pa so jo doigrali v svoj lasten propad in pogin, iz katerega se Avstrija tudi pri vsem delu in pridnosti deset in desetletja ne bo mogla izkupati. Kdor drugemu koplje jama, sam v njo pade. Mi pa privoščimo našim Nemcem v Avstriji dober tek na iz Pariza poslanem prigrizku miru, na katerem si bodo ogledali vsenemške zobe, ki so hoteli nam snesti Slovenijo do — Adrije. Nemški most do Adrije preko Jugoslavije je podrt za vse veke. Božji mlini sicer počasi meljejo, pa tokrat so zmleli in zdrobili nemško grabežljivost, nenasitnost, oholost in trinoštvo kar na mah in za vedno. Bodita zahvaljena za to delo svetovno pravične osvete Bog in Pariz!

Politični pregled.

Naša demokratsko socijalistična vlada v Beogradu je uvidela vsled opozicije in neznatne večine pri glasovanju svojo nezmožnost in začela se je pogajati z raznimi strankami in klubi, da se sčeta za celo kraljevino edino rešilni koncentracijski kabinet iz vseh strank in klubov. Kakor poročajo listi, se je dosegel med opozicijo in vlado sporazum in imenuje se že tudi seznam novih ministrov. Ministrski predsednik: Ljuba Davidović, podpredsednik: dr. Korosec. Minister za konstituantno: Stojan Protić, za notranje stvari: Josa Nestorović. Zunanji minister: dr. A. Trumbić, za vojno: gen. St. Hadžić. Za pravosodje dr. B. Marinković ali dr. Alb. Kramer. Za promet: Miloš Drašković, za trgovino: dr. Momčilo Ninčić. Za zdravstvo: dr. Slavko Miletić, za socialno oskrbo: Anton Kristan. Za verstvo: dr. Tugomir Alupović, za pošto in brzojav: dr. Edo Lukinč. Za javna dela: Miloš Kopejanović, za agrarno reformo: Kosta Timotijević ali Avramović. Za kmetijstvo: Vitomir Korač in za prehrano Viljem Bukšeg.

Glede Istre in Dalmacije so se zavezniki med seboj tako zedinili, da pripade vsa Istra Italiji. Reka z majhnim okrožjem bo svobodno mesto. Vsa Dalmacija bo jugoslovanska, le otok Vis bo italijanski. Mesto Zader bi naj bilo avtonomno ali samostojno.

Tedenske novice

Gospodarsko pogodbo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo so sklenili v Beogradu, kakor pišejo nemški listi. Nemška Avstrija dobi ogromne množine živil in drugih surovin iz Jugoslavije. Jugoslavija pa bo dobila iz Nemške Avstrije železa, papirja, vžigalnic, soli, pohištva, strojev itd., kolikor bo hotela. Dunajski listi pišejo, da bo Jugoslavija ena najbogatejših držav.

Kmečka pisarna. Slovenska Kmečka Zveza je otvorila v Cirilovi tiskarni v Mariboru tajništvo naše stranke, ki daje somišljenikom Kmečke Zveze brezplačno pojasnila v davčnih, vojaških, šolskih, zavarovalnih in drugih zadevah.

Shodi SKZ se vršijo: Dne 14. septembra: prvi božji službi v Poljčanih v šoli (dr. Juvan, Marko Krajnc), pri Sv. Rupertu v Slov. gorici. (Zebot), v Kamnici (Hlebič) in pri Sv. Urbanu pri Ptuj (Brenčič, Golec), popoldne po večernicah v Makolah (dr. Juvan, Kranjc) in pri Sv. Barbari v Slov. gor. v šoli (Zebot). Dne 21. septembra po rani službi božji v Selnici ob Dravi v Kroisovi hiši (Golec, Zebot), na Ptujski gori pred cerkvijo, po božji službi v St. Lovrencu na D. p. (Govorniki se še določijo). Prosimo zaupnike, da shode dobro razglasijo po vseh občinah. Oblasti naznani shode tajništvo SKZ.

SKSZ v Mariboru pričinja ta teden s svojimi rednimi tedenskimi predavanji. Predavanja bodo namenjena vsem organizacijam in društvom, ki so podrejena tej Zvezi. Vršila se bodo vsak petek ob 419. uri v dvorani Strokovne Zveze v Mariboru v Flosarski ulici in bodo obsegala najrazličnejša polja sodobne znanosti. Vstop vsakomur prost. Prvo predavanje v petek, dne 12. septembra ob označeni uri. Predava Zvezin tajnik o kulturnih ciljih Zveze. Pridite!

Kmetijski tabor v Slivnici pri Mariboru. Svečano se je izvršilo zborovanje Slov. Kmečke Zveze v Slivnici dne 8. septembra. Velika dvorana društvenega doma je bila polna zavednih mož, žen in mladencev. Shod je otvoril poslanec in župan Pišek. Za predsednika je bil izvoljen posestnik Kmetec iz Hotinje vasi. Zborovanje je vodil zelo spretno. Podpredsednika sta bila vrla župana Rečnik iz Rač in Franč iz Bohova. Govorili so: poslanec Pišek o delovanju naših poslancev, urednik Golec o političnem položaju in o programu raznih strank, kmet Ivan Hlebič od Sv. Križa o naših nasprotnikih, urednik Zebot o političnem in gospodarskem programu Slov. Kmečke Zveze.

Naši shodi v Konjiškem okraju v nedeljo in ponedeljek so krasno uspeli. V Cadramu pred cerkvijo se je zbralo nad 300 ljudi, ki so pazljivo sledili in pritrdjevali govoru dr. Leskovarja in dr. Jerovškega. Ravnotako je bilo v Zrečah. Posebno lepo pa je bilo v Ločah. Tam ljudje dozda še ne pomnijo nobenega političnega shoda; Kmečka Zveza jim je priredila prvega. Zelo je pa bila tudi udeležba naravnost veličastna.

Krajevni odbori Kmečke Zveze naj takoj pišejo po tiskovine za organizacijo K. Z., ki jih ima na razpolago Tajništvo Kmečke Zveze v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Kmečka Zveza ima sedaj na razpolago večje število govornikov za naše shode. Oglašajo se tudi kmetijski govorniki. Pozivamo naše zaupnike, da nam nemudoma poročajo, kje so shodi najbolj potrebni. — Tajništvo K. Z. v Mariboru.

Krajevnim odborom SKZ. Izvedite našo organizacijo do zadnje kmetске in delavske hiše na deželi. Poročajte sproti o vseh važnejših pojavih v domači politiki Kmečki Zvezi. Clanarino in prispevke za organizacijo pošiljajte SKZ, Maribor, Cirilova tiskarna (začasni blagajnik dr. Anton Jerovšek).

Mladinska organizacija. Mladinska društva, Orli, Mladeniške in Dekliške Zveze, ki žele govornikov in pojasnil, naj se obrnejo na uredništvo „Straže“ v Mariboru.

Kušar in Medved. V Cirkovcah in okolici se za nemčursko-liberalno Samostojno Kmetijsko Stranko najbolj pehata Ornogov opreda, zakrknjen Stajerčijanec Kuschar in — cirkovski Medved. Kušar pljuva svoj nemskutarski strup po slovenskih kmetijskih rodoljubih in kolne zraven kakor cigan. Medved pa sladkomilo vabi župane iz okoliških občin na shode Samostojne. Naši krščansko-narodni župani pa prav nič ne verjamejo Medvedovim obljubam in gredo raje na shod Kmečke Zveze. Medved bi rad postal poslanec. A oglašajo se jih že sto in sto: Medved nam poslanec ne bo.

Na drž. gimnaziji v Mariboru se vršijo sprejemni izpiti za I. razred dne 22. t. m., od 10. ure dalje: za vpis se naj pošljeta od tega dne krstni list in spridevalo. Prvošolci, ki so bili že julija sprejeti, pa pridejo dne 24. t. m. ob 8. uri naravnost v šolo. — Dne 23. septembra od 8. do 11. ure bodo ponavljalni in dodatni izpiti, od 11. do 12. ure pa vpisovanje lanskih učencev, ki se morajo zglastiti z lanskim izpričevalom in sicer dijaki drugih zavodov osebno pri ravnateljstvu, dijaki naše gimnazije pa le pri vpisujočem profesorju v veži. — Dne 24. septembra začetek poduka.

Konjarski odsek II. slovenske kmetijske družbe (nekdanj Spodnještajersko in Prekmursko) prireda sejne za žrebčke izključno mrzlokrvnih pasem v starosti do 18. mesecev, to je lanskim in letošnjim in sicer 22. t. m. v Radnehi, 23. t. m. v Ormožu, 24. t. m. v Sv. Jurju ob južni železnici in 25. t. m. v Zaleu, na tamošnjih sejmiščih. Odsek je za te sejne zainteresiral inozemske kupce in ima upanje, da bo